

Mijn Gitaren

Roelf Backus

Fender Jazzmaster

Fender Jazzmaster L54221 - 1965 Nieuwprijs: fl. 1320 (€ 599)

Veranderde kenmerken:

- 3^e element bijgeplaatst (midden)
- extra toggle-switch voor de 7 elementencombinaties
- fase-schakelaar
- serie-schakelaar
- rode beits met transparante lak
- 4 extra stemmechanieken (weer verwijderd)
- Schaller stemmechanieken
- staafvormige snaargeleider
- jumbo fretten
- strap-locks

Plus:

- helder en zeer karakteristiek [geluid](#) & [Two Guitars](#) - René and his Alligators (1961)
- meest ergonomische en comfortabele gitaarvorm 'ever', altijd in balans zowel in staande als zittende positie
- regelaars precies op de juiste plaats, je draait nooit de volumeknop per ongeluk dicht zoals bij een Strat
- snaren maken geen scherpe knikken, ze breken zelden.
- sterk
- lage action mogelijk
- speelt lekker door de sterk gebogen toets

Min:

- matige sustain
- elementen gevoelig voor brom
- snaren opdrukken en laten doorklinken lukt slecht, door de sterk gebogen toets (een Fender kwaal)
- toentertijd erg duur en onbereikbaar voor de amateur

Eind zomer 1965 heb ik na een maand spelen met The Raylettes in Scheveningen Les Galeries, genoeg geld verdiend om een Fender Jazzmaster te kopen. Servaas heeft er net één occasion staan. Die is kortdurend van de zanger van *Andy Star & the Stripes* (Jan Kettenis = Andy Star) geweest. Hij ziet er als nieuw uit. Nieuwprijs fl. 1320,- en ik mag hem voor fl. 980,- meenemen. Ik moet er nog even fl. 180 voor lenen, want die ene maand spelen brengt fl. 800 op. Hoe kostbaar dit bezit ook is, -bijna een netto maandsalaris in die tijd-, na enkele maanden gaat reeds de boor erin om er 4 mechanieken bij te plaatsen, om net als The Tielman Brothers met tien snaren te kunnen spelen. De middelste vier snaren worden in een octaaf gedubbeld, voor de hoge B moet daarvoor een losse banjo A-snaar worden gekocht. Tegelijkertijd wordt de gitaar een hele noot lager gestemd om de snarenspanning te verminderen en om minder hoog te hoeven zingen terwijl de toonsoort hetzelfde blijft als op de plaat. Veel Indo orkesten stonden zelfs nog véél lager gestemd. Servaas levert een nieuw logo voor op de kop, aangezien het oude logo door de gaten vernield is. Dat het unieke *Spaghetti-Logo* wordt vervangen door een *Transition-Logo* kan me niet veel schelen, ik weet op dat moment niet eens dat er meerdere logo's bestaan! In de daarop volgende jaren wordt er nog meer gesleuteld aan de gitaar. Bij het openschroeven staat op de hals een datummarkering: *MAR65*. Achtereenvolgens worden nog de volgende modificaties aangebracht:

- **Faseschakelaar**
deze keert de polen van het neck-element op en geeft in de neck+bridge positie een sterk *dun* en *neuzig* geluid, waarmee ik op **de plaat [Stop Get A Ticket van the Groovy's](#)** in 1967 (tiensnarig) de solo speel.
- **Derde element**
Daan Arnken plaatst een extra Jazzmaster neck-element midden tussen de twee bestaande elementen.. Met een extra toggleswitch kunnen nu alle 7 de combinaties worden gekozen, 1N, 2M, 3B, 4N+B, 5N+M, 6M+B, 7N+M+B, meer mogelijkheden dan met een Stratocaster, waarbij het plaatsen van de switch tussen-de-posities-in een heel gefriemel was. The Black Magic hadden overigens ook een extra element bijgeplaatst, maar dat was een Stratocaster pickup (1969).
- **Andere kleur**
Op m'n studentenflat in Amstelveen besluit ik (in een vlag van verstandsverbijstering) de prachtige fiesta-rode gitaar met een spuitbus metallic blauw over te spuiten net zoals de gitaar van Andy Tielman. Het resultaat is matig en m'n hele badkamer is met een blauwe waas overdekt (1970).
- **Weer andere kleur**
Echt mooi is het blauw niet en het volgende idee is om de gitaar blank te schuren, rood te beitsen en daarna transparant over te spuiten. Een prachtig resultaat en zo ziet hij er nog steeds uit. Bij het blank schuren bemerken we, dat de rode lak over de oorspronkelijke *sunburst* is heen gespoten (door importeur de *Koekkoek* in Alkmaar). De body blijkt maar liefst uit vijf (!) tegen elkaar gelijkde verschillende stukken hout te bestaan (1970).
- **Fretten afvlakken**
De fretten worden afgevlakt door Peer Dellen in Den Haag. De gitaar speelt nu als de Gibson SG-custom (*The Fretless Wonder*), maar het opdrukken van een snaar is er niet meer bij.
- **Jumbo fretten**
De hals wordt overgespoten en opnieuw gefret, wederom door Peer Dellen, nu met stalen jumbo-frets, en die zitten er sinds 1975 nog steeds op.
- **Zes snaren**
Ik besluit weer met zes snaren te gaan spelen en de vier stemmechanieken worden weer verwijderd. De gaten worden dichtgemaakt door de technische dienst van het Academisch Ziekenhuis Utrecht. De sluitringetjes hebben we laten zitten.
- **Stemmechanieken**
Nieuwe Schaller stemmechanieken worden geplaatst. Ze blijken iets te hoog, zodat een extra beugel nodig is om de snaren voldoende naar beneden te drukken. De vibratorpook wordt voorzien van een kunststof ring, zodat hij niet elke keer naar beneden zakt. Jan van Rossum, een instrumentmaker van het AZU voert de werkzaamheden uit. Na enkele dagen kan ik de gitaar weer ophalen: *'...jochie, je jaammerplaank is kloar...'* (1982).
- **Serie schakelaar**
Tussen de plug en toonregelaar is nog ruimte voor een schakelaar. Ik plaats er een toggle, die het bridge+middle element parallel of in serie schakelt. Zeg maar een soort humbucking effect.

En dat is de huidige status, een unieke gitaar, met een uniek geluid, nu ruim 50 jaar oud. Door de vele veranderingen al lang geen collectors item meer, maar ik speel er nog dagelijks op en het is m'n favoriete gitaar om mee op te treden.

ESP Telecaster-Custom

ESP Telecaster SE8407001 - 1984 Nieuwprijs: fl. 2864 (€ 1300)

Kenmerken:

- mahonie Telecaster body
- comfort contoured als een Jazzmaster/Stratocaster
- Strat-like slagplaat
- 3 actieve humbucking EMG MG-60 elementen
- Schaller hardware
- licht gebogen ebbenhouten (Gibson) toets met jumbo fretten
- enkelspoel/humbucker filter schakelaar
- alle 7 elementcombinaties mogelijk
- custom gebouwd door Vox Humana - Vlaardingen

Plus:

- alles precies op de juiste plaats (uiteraard)
- lage action
- zeer makkelijk bespeelbaar
- snaren opdrukken gaat *izi*
- prima body
- goed geluid
- erg zuiver
- vakwerk

Min:

- mahonie body erg zwaar
- actieve EMG humbuckers niet sprankelend (ligt waarschijnlijk niet aan de coil maar aan de amp)
- actieve elementen niet single-coil te schakelen
- Lawrence tone-Q-filter doet niet veel
- batterij nodig

Ik speelde al langer met de gedachte een gitaar, geheel naar eigen wens, te laten maken. Gibsons bevalen me niet echt. Ik houd meer van het heldere Fender geluid. De firma Vox Humana in Vlaardingen stelt op bestelling, uit hoge kwaliteitsonderdelen van ESP, een gitaar samen. Een mahonie Telecaster body, waarvan ik de hoekige rand laat afvlakken zoals de *contoured-body* van een Stratocaster of Jazzmaster. Eerst moet de gitaar transparant antraciet worden, maar het poreuze mahonie blijkt niet goed te vullen. Uiteindelijk wordt besloten tot een vullende grondlaag, met zwart als de aflakkleur. Een ESP-hals, met licht gebogen, ebbenhouten

toets en stalen jumbofretten. Deze zijn alleen niet zo 'jumbo' als de brede fretten van Peer Dellen, maar dat fretmateriaal wordt niet meer gemaakt. Verder Schaller chrom hardware en drie elementen van Overland, model EMG-H MG-60. De MG-60 elementen zijn zogenaamde actieve mini-humbuckers, voorzien van een voorversterker binnen de behuizing welke gevoed wordt door een 9V batterij en met het geluid van de Gibson Firebird elementen: de *Gibson mini-humbucker P-94*. De specificaties van de elementen zijn prima in orde, met een frequentiespectrum dat doorloopt tot wel 100 kHz (!) v r boven het door het menselijk oor waarneembare gebied. Wat het informatieblad echter niet vermeldt, is dat de aanwezige voorversterker een beperkt frequentiespectrum heeft, waardoor deze elementen lang niet zo sprankelend en helder klinken als de passieve modellen. Ondanks dat heeft de gitaar toch een prima geluid, hoge output, clean of met distortion en met veel sustain. De wat vlakke toets maakt het opdrukken van de snaren tot een probleemloze bezigheid. Alleen oppassen dat het batterijtje niet leeg raakt. Behalve de toggle switches om de elementen te schakelen is er ook nog een klein schakelaartje met een Bill Lawrence *humbucker/single-coil* filter geplaatst. In de single-coil stand worden wat lage tonen weggefilterd, maar echt van een Gibson een Fender maken lukt toch niet erg overtuigend. Het Fender 'Spaghetti' logo was gewoon te koop en heb ik op de kop laten aanbrengen. Erachter plaatste ik de tekst: ESP-Custom, de blanke lak is er later overheen gespoten.

Het (E⁹) [beginakkoord](#) van deze website is met deze gitaar opgenomen evenals de Daisy Belle [live-gitaarsolo](#) uit Home - Michael Bubl .

Epiphone J-200

Epiphone EJ-200N S94110046 - 1994 Nieuwprijs: fl. 895 (  406)

Plus:

- uiteindelijk: lage action
- niet duur
- prachtig gemaakt (Korea)
- prima geluid

Min:

- lastig af te stellen
- minieme halsknik
- matige kwaliteit doublé hardware

Om thuis even snel een gitaar te pakken, wat te tokkelen, een liedje uit te zoeken, daar hangt mijn Epiphone J-200 (N=Naturel) altijd voor klaar. De Epiphone is een exacte kopie van het gelijknamige Gibson model. Deze laatste is alleen zes (!) maal zo duur. De Jumbo-200 is bekend geworden door de Everly Brothers, maar die hadden een zwarte uitvoering met country sterren en glitter. De Epiphone wordt gemaakt in Korea en daar weten ze best wat netjes afwerken is. De gitaar is werkelijk onberispelijk afgewerkt. Zoals alle akoestische gitaren, werd ook deze gitaar met een vrij hoge snarenligging (action) afgeleverd. Ik houd echter niet van pijnlijke vingers en wil niet hard drukken, daarom begin ik meteen aan alle gitaren te sleutelen om de hals zo optimaal mogelijk te krijgen voor een lage snarenligging. Daarbij zet ik er dan ook nog bronze extra-light snaren op, waarbij ik de A-snaar als E-snaar gebruik, (de lage E gooi ik weg) en als hoge E koop ik een aparte Banjo A-snaar (0.08). Snaren lager krijgen bij een akoestische gitaar lukt alleen door de kam/brug af te vijlen en hem zo te verlagen...een langdurige klus, want je moet er vooral niet teveel afhaken want dan heb je een probleem. Via de verstevigings-stang (trussrod) in de hals is ook het een en ander wel bij te stellen, maar zoals bij dit soort gitaren vaker voorkomt, ontstaat er toch een minuscule knik in de hals en toets bij de aanhechting van de body. Dit is minder dan een halve millimeter, maar scheelt toch bij het afstellen en rammelen van de snaren in de hogere posities. Enfin, liever bij deze gitaar van fl. 900, dan bij een Martin van fl. 6000,-. In 1999 heb ik een Dean Markley *Sweet Spot* piezo element onder de brug geplaatst. Dit element maakte echter vaak niet goed contact en je moest dan met kracht de brug stevig aanduwen -zo treed je niet echt rustig op-. In 2005 had ik er genoeg van en heb het piezo vervangen door een *Shadow SH-095 Piezo* pickup van Thomann...voor een kwart van de prijs van de Dean Markley. Deze gitaar is zo ook elektrisch versterkt te gebruiken en hij speelt als een zonnetje, ziet er schitterend uit en klinkt prachtig. De [echoboogie](#) in het artikel over **Echo & Nagalm** speel ik -elektrisch versterkt- op deze gitaar en ook het gitaarakkoord in deze [Modulizer](#) demo.

Epiphone Emperor Regent

Epiphone Emperor Regent R97A0258 - 1997 Nieuwprijs: fl. 1995 (€ 905)

Plus:

- extreem lage action mogelijk
- zeer makkelijk bespeelbare hals
- goed geluid
- onberispelijk afgewerkt (Korea)
- niet duur voor zo'n mooi instrument

Min:

- matige hardware
- het doublé 'verdamp't
- snaren via het element ongelijk in volume
- snel resoneren en feedback
- lastig zuiver te krijgen

Ook deze gitaar, made in Korea, is werkelijk subliem afgewerkt. Het bovenblad mag dan niet '*met de hand gestoken*' zijn, maar in welving *geperst*, verder kan hij zich meten met elke archtop jazzgitaar in een prijsklasse boven de fl. 5000,-. Het model is van de Gibson L-5. De gitaar is minder dik dan een Gibson en houdt daarmee gerieflijker vast en heeft iets minder last van feedback. Het enige minpuntje is de slechte hardware, waarvan het doublé langzaam verdwijnt, ook van de onderdelen die vrijwel nooit worden aangeraakt. Het is frustrerend om te zien dat ik hier thuis al jarenlang messing/doublé kleurige theelepeltjes in thee, suiker, koffie en afwasmachine plaats en die er nog als nieuw uit zien. Dat de gitaarindustrie dan geen behoorlijke gold-plated onderdelen kan maken is me echt een raadsel. En die lepeltjes waren niet eens duur... Het ongelijke volume van de snaren is bij te stellen via de schroefpooltjes op het element, maar het zou niet nodig moeten zijn. Die elementen maken hebben ze in de afgelopen 75 jaar nou wel onder de knie gekregen, lijkt me.

Stukje [Take 5](#), gespeeld op de Emperor.

23 oktober 2004 op de Vintage Beurs in Veenendaal zag ik ze ineens liggen: vergulde stemmechanieken en bij een andere stand een doublé mini-humbucker (made in Japan). Waarschijnlijk is het element gemaakt door Yamaha. In ieder geval ziet de gitaar er weer als nieuw uit!

Squier Stratocaster 'Hank B. Marvin'

Squier Stratocaster 'Hank Marvin Signature' L020385 - 1995 Nieuwprijs: fl. 895 (€ 406)

Plus:

- prachtig afgewerkt (alweer Korea).
- 'de jongensdroom Stratocaster' van Hank !
- zeer makkelijk bespeelbaar.
- prima geluid.
- niet duur.

Min:

- matige kwaliteit hardware.
- slechte pick-up switch (al vervangen).
- de gebruikelijke *Strat* nadelen (zie tekst).

Toen mijn zoon Alexander op 9-jarige leeftijd gitaar ging spelen en al snel zeer verdienstelijk nummers van The Shadows speelde, wilde ik hem het leed van een beginner-gitaar besparen. Heb ik zelf nog zitten zwoegen op een kromme Egmond Manhattan, voor zoonlief zijn verjaardag lag daar een glanzende *Hank Marvin Stratocaster*. Ongelofelijk dat ze dit voor die prijs kunnen maken. De gitaar speelt prima en het authentieke Shadowsgeluid is er makkelijk uit te halen. De pick-up switch ging vrij stroef en die heb ik vervangen door een beter exemplaar, maar verder is er niets op aan te merken. In het begin heb ik ook al vrij snel het elektrische schema veranderd. Hierbij wordt de toonregelaar van het middelste element een aparte *volumeregelaar* van het neck-element. De toonregelaar van het neck-element, wordt dan de toonregelaar voor *alle* elementen. Nu kan het neck-element apart aan/uit gedraaid worden, zodat de combinaties *bridge+neck* en *bridge+middle+neck* mogelijk worden, zonder dat er in de gitaar geboord of gezaagd wordt en er uiterlijk iets aan de gitaar verandert. Na geruime tijd in de koffer, zijn de elementen al behoorlijk geel geworden. Die waren oorspronkelijk net zo wit als de slagplaat.

De Strat kent een aantal nadelen ten opzichte van de Jazzmaster en hierbij noem ik:

- de snaren die via de achterzijde, dóór de vibrator moeten worden aangebracht.
- de scherpe *knik*, die de snaren over de brug maken en samen met de vibratorbewegingen tot snelle slijtage en frequente snaarbreek leiden.
- de volumeregelaar wordt makkelijk en onbedoeld dicht gedraaid indien men tijdens het spelen de rechterhand op de brug laat rusten.
- de elementenschakelaar laat geen B+N en B+M+N combinatie toe (zie de hierboven beschreven modificatie).

De demo van het '[glasgeluid](#)', dit is het effect van een Exciter zoals beschreven in het artikel *Crystal-Sound of the Sixties*, is met deze gitaar gespeeld. Het is maar een kort fragment, het geluid van een Stratocaster is wel bekend, lijkt me. Het ultieme geluid van de Strat wordt gehoord in het nummer [Dakota](#) van *The Jumping Jewels* of [My Resistance is Low](#) van *The Shadows (1e LP 1961)*. (zie en beluister ook: [Gitaren Nostalgie](#))

Fender Telecaster Spalted Custom

Fender Telecaster Spalted Custom 07023962 - 2008 Nieuwprijs: € 619 (fl. 1364)

Plus:

- prachtig afgewerkt met abalone positiemarkeringen; uit Korea, komt waarschijnlijk uit de *Samick* fabrieken, die maken veel gitaren voor andere merken.
- schitterende houttekening: spalted = met een zwart tekenende schimmel geïnfecteerd maple, op een mahonie onderlaag.
- 'set' neck (gelijmd als Gibson) met vrij vlakke toets en jumbo fretten.
- zeer makkelijk bespeelbaar en stringbending overal mogelijk.
- prima geluid: humbucking & single coil schakelbaar.
- contoured body à la Strat, dus geen scherpe Tele randen.
- niet duur.

Min:

- matige kwaliteit hardware
- slechte pick-up schakelaar is al vervangen door een echte **Switchcraft** toggle switch.
- gebruikelijk fors volumeverschil tussen humbuckers en single coil, genormaliseerd met mini-instelpotmetertjes aan de achterzijde in de elektronicaruimte [zie het schema](#) (Duits en Engels)
- abalone markeringen wel erg mooi, maar minder duidelijk zichtbaar op het podium

Deze Tele is echt een werkpaard en voldoet enorm. Het speelcomfort is voortreffelijk en hij beschikt met de Seymour Duncan elementen over een krachtig Fender geluid. Hij is net iets minder karakteristiek dan een Jazzmaster. De achterzijde is prachtig rood op mahonie.

De [videodemo \(YouTube\)](#) van Daisy Belle geeft een impressie van de geluiden van deze gitaar.

Met uitzondering van de J-200 (zie aldaar) bespan ik alle bovenstaande gitaren met extra-light snaren.

Ik gebruik hiervoor de *Fender Dynamax* 0.08 set of *Elixir* 0.09.

Elixir zijn echter dure snaren, die wel veel langer helder blijven klinken -3 x zo duur, 3x zo lang helder- je schiet er dus alleen maar wat mee op, doordat je minder vaak snaren hoeft te verwisselen.

Als plectrum gebruik ik de vrij grote driehoekige modellen van celluloid. Op elektrische gitaren speel ik met een *medium* 0.7 - 0.56 mm en op de J-200 met een *thin* 0.48 mm plectrum.

Roelf Backus

Laatste wijziging: 3-4-2018

[Roelf Backus' Muziek, Oor & Gehoor Site](#)
